

AVINURME SELTSIMAJA 95

Aastal 1900 teatas tollane Postimees nr 169: Kohalise Laulu-Seltsi poolt oli 23. juulil Avinurme mõisa rehes kontsert ja näitemäng "Kihlakaart". Niisiis polnud tollal paremat paika suurema peo pidamiseks kui mõisa rehi. Aga 1924. aasta 21. mai Postimehes on sõnum: *Karskuspüha Avinurmes. Pühapäeval, 24. mail korraldab noor Avinurme karskusselts "Edu" karskuspüha ja kontsert-miitingu tuletõrje seltsi saalis. Eeskavas on segakoori laulud, sooloettekanded klaveri saatel, näitemängud ja kõned. See on esimene sarnane päev Avinurmes.*

Üle 20 aastaga oli Avinurme kultuurielu teinud suure sammu edasi. 20 aastaga oli siinmail paljud muutunud. Tuntud Avinurme puutöötraditsioonide kõrval on ju üsna vanad ka kohalikud kultuuritraditsioonid. Ümbruskonna külade kultuurielu keskuseks oli Maetsma kool, sest Avinurmes asuv kroonumõis ei meelitanud rahvast laulma-tantsima.

1906. aastal alustas Avinurmes tegevust Vabatahtlik Tuletõrje Ühing, mille esimene esimees oli apteeker ARTHUR SEEVALD ja asetäitja pastor MARTIN NURM. Seltsi juurde koondus ka Maetsmas tegutsenud pasunakoor. Ometi polnud õiget kohta, kus pidusid pidada. Nii otsustaski ühingu juhatus 1909. aastal vallasekretäri JOHANNES TÖLDSEPA toetusel alustada oma maja ehitamist. Kõik mõisa rehes ja ümbruskonnas peetud piduõhtute sissetulekud läksid ehituse heaks, kohalikud elanikud vedasid kohale tasuta ehitusmaterjali. Rehe juures peeti oksjone, kuhu rahvas kõiksugu kraami vedas. Siitki saadud tulud läksid seltsimaja ehituseks.

1910. aastal oli tuletõrje seltsimaja valmis. Tolleaegseid tegemisi saame taastada JOOSEP NIINEPUU mälestuste najal, mis kirja pandud Avinurme Kultuurimaja kroonikas aastaist 1910 – 1960 ja mis on hoiul Avinurme Koduloomuuseumis. (Joosep Niinepuu sünnist möödus 16. märtsil 120 aastat ja tema on mees, kes kindlasti väärib edaspidi vähemasti vallalehes omaette lugu.) JN oli suur laulu- ja pillimees. Oma kodukohas Västrikul oli tal isegi väike keelpilliorkester. Pärast seltsimaja valmimist organiseeris ta kõigepealt segakoori, hiljem ka meeskoori ning keelpillide koori. Kontserte anti ka ümbruskonna suuremates rehalates.

Kui 1912. aastal sai Niinepuust Avinurme valla käskjal, sai ta vallamajja ka eluaseme. Koos abikaasa ANNAGA löödi kaasa kõiges – Anna juhatas näiteringi ja tantsurühma, Joosep laulukoori kuni 1941. aastani.

Pasunamehi juhatas tollal JÜRI PALJAK. Tema kohta leiame ajalehest Uus Eesti 4. no-

Ülesvõte Avinurme peatänavast 21. juulil 1927. Taamal vasakul seltsimaja.

Foto Avinurme Koduloomuuseumi arhiivist

vembril 1939 kurva teate: *Suri Avinurme vana muusikamees. Avinurmes suri 31. oktoobril ligi 78-aastane Jiiri Paljak, kes 60 aastat kornetmängijaks olnud. Paljak hakkas kaasa mängima kohalikus kihelkonnaorkestris juba 18-aastasena. Oli Avinurme orkestri asutaja ja kauaaegne juht.*

Tema järel juhatas orkestrimehi ANDRES PALJAK.

1918 valiti Niinepuu Tuletõrje Ühingu esimeheks. Samal aastal osteti ühinguale tiibklaver, seda võimaldas pidude sissetulek. Samal aastal tegi JN ettepaneku asutada ühingu juurde avalik raamatukogu, mis on praeguse Avinurme raamatukogu aluseks.

1920 asutati koos suuremate talude peremeestega Põllumeeste Selts, 1924 karskusselts "Edu". Seltsimajas korraldati kõnekoosolekuid, kontsert-miitinguid, mitmesuguseid kursusi.

1923 tuli Avinurme Algkooli juhatajaks OSKAR KASK. Tema võttis koorijuhtimise oma peale, juhatas ka puhkpilliorkestrit, oli solist ja deklamaator. Näitemängudest jõuti juba operetideni.

Joosep Niinepuu mäletamist mööda tegutses tollal seltsimaja juures ka rahvatantsuring, korraldati peotantsukursusi, peeti spordivõistlusi.

1920-30ndate aastate seltsielust Avinurmes leidis ikka sõnumeid toleaesges ajakirjanduses. Aga kõik need polnud kiitvad. Tollelgi ajal olid oma tõusud ja mõnad. 21. detsembril 1929 kirjutab Vaba Maa, et *seltsimaja on käest lastud ja saraks muutunud. Akendest pooled papi ja laudadega kinni löödud, trepid mädad.* Samas lisatakse, et seltsimajal on uus juhatus, kellelt loodetakse abi. Ka nimetab leht alkoholi ülemäärast tarbimist, nii et *pole pidu, kust keegi lõhkise peaga koju ei lähe.*

1937 kutsuti ellu Haridusselts ning pasunamehed ja teisedki ringid koondusid nüüd selle ümber.

See oli omamoodi kultuurielu tippaeg. Niinepuudest said 1940. aastal palgalised kultuuritöötajad – Joosepist rahvamaja juhataja ja Annast raamatukogu töötaja. Aga armastatud tööd ei jätkunud kauaks, vahelduvad okupatsioonid katkestasid alustatu. JN töötas pärast sõda veel Laekannu rahvamajas, kust käis juhatamas ka Avinurme naiskoori ja mängis kaasa rahvapilliorkestris.

Kahjuks ei ole sellele kultuurikroonikale must-valgel järke. Aga et pool paksust albumist on tühi ja uus poolsada Avinurme kultuurielus taas täis saamas, siis ootavad tühjad leheküljed täitmist küll. Esimesel poolel albumist on täna hindamatu väärtus.

1910. aastat ongi peetud Avinurme Kultuurimaja alguseks ja seda arvestades saab tänavu tähistada 95. aastapäeva. Meenutamaks sõjajärgseid tegemisi istusid koos mõned nendest, kes läinud aastate kultuurieluga ise lähemalt seotud olnud: HILJA MÖTTUS, kes oli kultuurimaja juht aastatel 1966-1971, ÜLLE TOOMING aastatel 1976-1985 ja 1989-1994, ANNE VELT 1997-2000, praegune kultuurikeskuse direktor AIME SALMISTU ja kauaaegne tantsujuht VIRVE TOOMING. Kahjuks ei olnud vestlusingis tänane saarlane VAIKE KIVILO, kes pidas kultuurijuhi ametit 1971-1976. Mitmed teisedki nimed kuuluvad lühiajaliselt sellesse loetellu.

Koosolnute meenutusi saab lugeda juunikuu vallalehest.

LINDA KIVISILD

AVINURME VI PÜTILAAT on jaanilaupäeval, 23. juunil

Küla küsib, vald vastab

Neljale esitatud küsimusele vastab Avinurme vallavanem **INDREK KULLAM**

• **Kas on oodata, et vald varsti laieneb? Kuhu jääks uue valla keskus? Mida saaks teha selle miljoniga, mida valdade ühinemise puhul lubatakse?**

Avinurme valla ühinemist teiste omavalitsustega esialgu ette näha ei ole. Selleks et naabritega ühineda, peab olema tõsine põhjus. Põhjuseks võib olla jätkuv elanikkonna vähenemine, mis ühel hetkel viib vajaduseni ühineda. Valdade ühinemise võimaluste kohta on eelmisel aastal tehtud uurimus, mida saab lugeda valla koduleheküljelt. Avinurme vald on jätkuvalt huvitatud Piiksi ja Kärasi küla tagasisaamisest Lohusuu vallalt. Piiksi ja Kärasi on ajalooliselt olnud Avinurme valla külad ja ka elanikud on eelnevatel aastatel avaldanud soovi kuuluda Avinurme valla koosseisu. Ühinenud valla keskuse asukoha lepivad kokku ühinevad vallad. Loomulikult tahavad Avinurme valla elanikud, et see oleks Avinurme.

Ühinemise miljonid, mida lubatakse, ei saa olla argumendid ühinemiseks ja pealegi kuluvad need suures osas ühinemise protseduuridele.

• **Omavalitsuste liit kiitis veebruarikuus mõndustega heaks maakonna arengustrateegia. Kuidas olete sellega rahul? Missugune koht on arengustrateegias Avinurme vallal?**

Maakonna arengustrateegia heakskiitmine omavalitsuste liidu poolt on tänase ni küsitav, sest suurem osa omavalitsusi ei andnud sellele heakskiitu. Isiklikult ei ole mina rahul, selle arengustrateegiaga, kuna see ei kajasta kõiki valdkondi ja piirkondi. Maakonna arengustrateegia ei puuduta eraldi omavalitsusi. Strateegia käsitleb enamasti piirkondi ja meile sobiv tuleb sealt lihtsalt üles leida.

• **Kus asub Avinurmes koht, et keha kinnitada ja kohvi juua?**

Avinurme vallas puudub avalik söögi-koht, kuna senini töötanud bubi vahetas omanikku ja uus omanik ei ole veel tegevust alustanud. Vallavalitsusel jääb loota, et leiduks ettevõtja, kes julgeks investeerida tootlustusettevõtte rajamisse.

• **Millal saab Avinurme vallalehte internetist lugeda? Nagu näiteks naabervalla Torma lehte.**

Avinurme valla ajaleht on olnud internetis ja ka käesolev ja järgnevad ajalehed saavad koduleheküljel olema. Vahepeal olnud paus oli tingitud probleemidest kodulehe haldajaga.

Konkurss AASTA EMA

Konkursi korraldamise eesmärk on väärtustada kodu ja ema rolli.

AASTA EMA ON EELKÕIGE HEA JA ARMATAV EMA, kellel on head ja toredad lapsed ning korralik kodu. Aasta ema on aktiivne ühiskondlikus elus ning tuntud ja tunnustatud oma kodukohas.

Kui tunnete sellist inimest, kes vääriks AASTA EMA tiitlit, palun esitage kandidaadi nimi ja elukoht konkursil osalemiseks oma kohalikule omavalitsusele. Kindlasti tuleks põhjendada esitatud kandidaadi valikut ning lisada ka esitaja kontaktandmed.

Kandidaatide esitamise viimane tähtaeg on 22. aprill k.a.

Esitatud kandidaatide seast valitakse välja AASTA EMA ning pidulik tiitli kättemine toimub 7. mail pidulikult EMADEPÄEVA kontserdil Kohtla-Järve Kultuurimajas.

URVE ERIKSON,
IVOL-i tegevdirektor

Ajame juttu

Kuidas Teil on õnnestunud vallavolikogu liikmena täide viia seda, mida lubasite pärast valimisi 2003. aasta esimeses vallalehes?

ARNOLD KOLLI, Adraku külvavanem:

Lubasin tookord, et koos teiste volikogu liikmetega aitan leida lahendusi turvalisuse kaitseks. Pidasin väga vajalikuks lahendada Avinurme kaitseliitlaste malev-konna ja politsei koostöö. Võin nüüd öelda, et Kaitseliidu poolt on turvalisusega tõhusalt tegeldud. Vanemvelveebel Kalev Pärn ja teised kaitseliitlased on palju öid valla piirkonnas patrullinud, mistõttu on ka kuritegevus vähenenud. Patrullimist on toetanud bensiini, taskulampide ja mobiilikaartide muretsemisega mitmed firmad, osaühingud ja ettevõtted.

19. märtsil kirjutasid Jõhvis alla koostöölepingule Alutaguse maleva pealik Arno Kodu ja Ida Politseiprefektuuri ülemkomis-

sar Tarmo Tammiste. Samas anti abipolitseinike tunnistused meie valla kaitseliitlastele Kalle Kreisbergile ja seersant Kalev Zeliinskile.

Külavanemana pidasin 2003. aastal probleemiks number üks leida lahendus Männioru peoplatsi saatusele. Asi lahenes nii, et rajasime uue peoplatsi kõrgele Süva-voja kaldale, Arne Ambose eramaale. Olime ametis kogu külarahvaga, viisime sinna üle laululava, kiige, mälestuskivi, lipuvarde ja WC. Panime üles valgustuspostid ja elektrifitseerisime kogu platsi Mati Pärna eestvedamisel. Täna südamest eriti Mati Pärna ja Mäido Mägit, kes väga tublid olid.

Küla 405. aastapäeval õnnistas Avinurme kirikuõpetaja Rene Alberi uue peoplatsi sisse, millele järgnes rahvarohke külapiidu.

Moodustasime külas MTÜ, mille etteotsa valisime väga kohusetundliku Kalli Madissoni koos tublide liikmetega, kes hakkavad tegelema küla arenguga. Kavas on rajada kõigile spordiplats ja lastele mänguväljak. Tänavusel volbrüöl on plaanis

pidada „nõidade“ pidu.

Nagu igal külal on tegemist küllaga, nii ka meil. Soovin kõikidele küladele häid kordaminekuid!

ALLAN PUKK, Ulvi külvavanem:

Volikogu liikmena oleksin kindlasti tahtnud rohkem ära teha, kui olen suutnud ja usun, et ka inimesed ootasid minult enam. Kuid loodan, et kätte jõudnud kevad lükkab külas jälle uued tuuled puhuma ja kõik läheb ülesmäge.

Tore oli näha, kui eelmise aasta kevadel tuli väikese kuulutuse peale inimesi välja rohkem, kui olime lootnud. Tänu kõigile neile sai ka palju ära tehtud - korrastatud parke, staadioni ja teeääri.

Muidugi on veel palju teha, kuid nagu öeldakse: ühtsuses peitub jõud. Küla arengukava jäi kahjuks mingil hetkel unarusse ja see on esimene asi mis tuleks käsile võtta.

Loodame, et kevad ja päike äratavad ka külas jälle inimesed üles ning neil tekib tahtmine midagi koos ära teha.

AVINURME VI PÜTILAAT on jaanilaupäeval, 23. juunil

85 aastat AVINURME KOOLI

Avinurme Keskkooli 85. juubeli eel pöördus kool endiste kolleegide poole kolme küsimusega. Vastused olid siintoodust muidugi palju pikemad ja nendega saab täispikkuses tutvuda kooli arhiivis.

- Meenuta oma tähtsündmust või millise suure teoga said hakkama.
- Milliste probleemidega kõige rohkem kokku puutusid?
- Mis valmistas Sinu töös rõõmu või kosutas hinge?

Spordipäev Avinurme Keskkooli staadionil. Foto Vilma Raimetsa koduarhiivist

VIRVE TOOMING, õpetaja 1954-1999:

* Tähtsündmused toimusid isiklikus elus. Saavutused tulid koolis ühistööna: õpetajad, lastevanemad, direktsioon.

* Peaprobleemiks oli õppeedukus, mille nimel tuli teha pärast tunde lisatööd. Järeleaitamistunnid olid kord nädalas koolimajas, sageli ka minu juures kodus. Koolis puudusid õppevahendid, valmistasin ise mitmesuguseid lipikuid, et õige kirjapilt õpilasel silma ees oleks.

Aega nõudis kodude külastamine.

* Rõõmu valmistasid õpilaste saavutused aineolümpiaadidel, millele eelnes tohutu töö. Toredad olid pioneerikoondused, lõpuõhtud, ekskursioonid, klassiõhtud. Lauakatmiseks toodi toidukraam koolist, kupsetasime minu juures, hiljem ka koolimajas.

Võimaluse piires toimusid teatri ühiskülastused, korraldasime luulekonkurssi, kirjandusõhtuid. Oma klassi õpilastega tantsisime rahvatantse, põhiliselt koolipidudel, klassiõhtutel. Edukas oli meie kooli õpilastele võistlusmäng "Võistluslõke", millega võitsime vabariigis esikoha, esinedes mitmel korral televisioonis.

Olen koostanud kooli 70. ja 75. aastapäeva aktuse, lipuheiskamise ja kontserdi kavade. Seda on südantsoojendav meenutada.

VILMA RAIMETS, õpetaja 1967-1972, direktor 1972 - 1976 ja 1982-1991:

* Avinurme 8-kl. kooli direktoriks sain 1972. aastal. Õppetöö toimus siis veel vanas majas. Juurdehituse rajamine oli seiskunud. Tähtsündmuseks pean seda, et 1. septembril 1973 alustasime lõpuks siiski tööd juba uhiuues koolimajas. Üksteise järel valmisid katlamaja, õpetajate maja, spordihoone. Kogu territoorium haljastati. 1976 sai Avinurme kool keskkooliks. Alustati autojuhtide koolitamisega,

üksed avas muusikaklassi jpm.

* Kõige rohkem tuli tegelda majandusküsimustega, sest majandusjuhatajat koolis tollal veel polnud.

* Hinge kosutasid eelkõige sõbralikud suhted õpetajate vahel ja tihedad sidemed lastevanemate ning üldsusega. See oli meeskonnatöö, kus igatihel oli oma väga tähtis osa täita. Spordihoonet ehitus lasus täielikult Ülo Kuke õlgadel. Ta tegi seda hästi. Kooli maine oli kõrge. Õpilased olid tegusad. Vabal ajal rassisid poisid spordihoones, harjutasid puhkpilliorkestris arvukateks esinemisteks või meisterdasid puuditöökojas Arvi Toominga ja hiljem Aivar Saarela juhtimisel mitmesuguseid tarbesemeeid. Igal aastal tunnustati meie poiste töid vabariiklikel näitustel. Õppimine oli koolis populaarne. Avinurme lapsed olid tublid aineolümpiaadidel, spordivõistlustel ja taidluses. Keskkooli lõpetajad said edukalt sisse kõrgkoolidesse.

Kõige helgemaks rõõmuallikaks pean ma puhkpilliorkestrit. Orkester koos oma juhi Evald Tammega oli meie kooli ja kogu Avinurme au ja uhkus. Orkester alustas tegevust minu eelkäija Paul Koppeli ajal. Kogu kollektiiviga hoidsime muusikasädet alles.

Suure lugupidamisega meenutan kõiki oma tollaseid kolleege.

THU OJALA, õpetaja 1979-1984:

* Alustasin tööd 1. septembril 1979. Mind pandi ka 10. klassi juhatajaks. Tollal töötas koolis väga palju äsja kõrgkooli lõpetanud noori. Noori ja vanemaid õpetajaid oskas suurepäraselt ühendada kauaaegne õppealajuhataja Valve Pukk. Täna võin öelda, et tema on minu paljude tööaastate üks säravamaid õppealajuhatajaid-isiksusi.

Olin keskkooli 3. lennu klassijuhataja, klassis

oli 15 õpilast ja üle poolte neist on tänaseks lõpetanud kõrgkooli ning töötavad väga erinevatel vastutusrikkastel kohtadel. Klass paistis silma aktiivsuse ja ettevõtlikkusega. Selles, et tänagi töötan õpetajana, on väga palju teeneid minu esimesel töökojal. Meenutan heldimusega Avinurme-aastaid.

* Põhiküsimuseks oli igapäevane õppetöö. Kohe esimestel päevadel teatasid mulle mitmed poisid, et nad on keskkooli tulnud vaid autojuhilubasid saama, kuna autojuht teenib suvekuudel paarsada rubla kuus, lisaks haldtuura... Ega mul neile midagi vastu panna olnudki: äsja kõrgkooli lõpetanud õpetaja tennis kuus 100 rubla, lisaks 10 rubla klassijuhatajate eest.

* Kindlasti rõõmustas see, et olin klassijuhatajaks nii tublidele noortele. Eriti tähtsaks pean seda, et kooli juhtis väga ettevõtlik ja laia silmaringiga direktor Mati Lukas ja et igapäevatoos oli kollektiivis väga palju omanoolisi noori õpetajaid-isiksusi. Suurt rõhku püüti panna kooli esteetilisele väljanägemisele: pidev klassiruumide uuendamine ja kaasajastamine, kooli saali mugavamaks muutmine, uue tehnika muretsemine. Hinge kosutas, et Avinurme inimesed olid väga ettevõtlikud ja töökad, hindasid haridust ja soovisid, et nende lapsed jätkaksid pärast keskkooli lõpetamist õpinguid.

Täna kõiki selleaegseid kolleege ja õpilasi ilusate tööaastate eest Avinurmes!

ARNE LABE, õpetaja aastast 1985, õpetaja ja õppealajuhataja aastast 1986-1991, õpetaja ja direktor 1991-2002:

* Aastat 1987 võib nimetada igasuguste vabade valimiste ja mõtlemiste alguseks. Tollane 11. klass valis endale klassijuhatajaks minu. Tähtsust omas see selles mõttes, et õppealajuhatajana oli klassijuhatajate välistatud. Aga kuna valiku olid teinud õpilased, siis nõustusid erandiga ka Jõhvi ametnikud. Tähtsündmuseks iseendale pean ehk direktoriks nimetamist 1991. aasta jaanuaris õpetajate poolt ja oma laste keskkooli lõpetamist.

* Enim probleeme valmistas koolimaja soojaga varustamine. Oli aegu, mil puudus raha kütte ostmiseks. Käisime kooli veoautoga metsast puid ja Jõhvist kaevandusest põlevkivi toomas. Probleeme valmistas ka töötasu kättesaamine nii rublades kui ka kroonide algusaastail. Oli kordi, kus sai minna juba hommikul kella neljaks Jõhvi panga ukse taha järjekorda, et vahetada väljakehtivuse kaotanud 100rublased.

* On ülimalt hea meel, et otsus valida 1985. aastal töökohaks Avinurme Keskkool oli ainuõige. Otsustavaks tol hetkel sai korteri ja laste lasteaiakoha saamine. Tänuõn nad siinkohal Enno Lambile, Küllike Pärnale, Vilma Raimetsale jt. Ei saa mööda minna ka kooliperest. Olen veendunud, et kõik, kes on õppinud, töötanud või teevad seda praegu Avinurme Keskkoolis, hindavad kõrgelt kooli nime.

Eeldan, et oskusest teha koostööd sõltub edukuse võti. Avinurme Kool on andnud minule sellised hoiakud ja arusaamad, millega suudan olla edukas ja tulla toime igapäevases elus. Edu Teile!

Vallavolikogus

27. jaanuaril 2005

1. Avinurme valla valimiskomisjoni otsus 26.01.2005.a. nr 10

Suure töökoormuse tõttu AS Tallinna Vesi vabastati isikliku avalduse alusel ajutiselt volikogu liikme kohustuste täitmisest Jüri-Henn Uetoa. Asendusliikme määrati valimisliidu Koduvald esimene valimata jäänud kandidaat Ülo Kukk.

2. Avinurme valla külade ja Avinurme aleviku lahkmejoonte täpsustamise ettepanek

Maakorraldaja Jaak Tamm tutvustas volikogu liikmetele aleviku ja külade täpsustatud lahkmejooni. Suurimad on muudatused Alekere – Lepiksaare - Adraku külade vahel.

O t s u s t a t i, et vallavalitsus teatab muudatustest isikutele, kelle kinnistute asukoht külade lõikes muutub.

3. AS Emajõe Veevärk aktsiate ostmise II emissioonis osalemise/ garantiikiri AS Emajõe Veevärk aktsiate ostmine on valla osalus ettevõttes. Omaosaluseks on 2 miljonit krooni 3 aasta jooksul, projekti kogumaksumus üle 20 miljoni krooni.

2004.a. I emissioon 36 000.-

2005.a. II emissioon 665 200.-

2006.a. III emissioon üle 1,2 milj. krooni

2005. aastal on projekteerimine. Peatrass ehitatakse aleviku koolimajapoolsesse serva, projekteeritava kõnnitee alla.

O t s u s t a t i: AS Emajõe Veevärk aktsiate ostmise II emissioonis osaleda. Volitada vallavanemat valla esindajana märkima aktsiaid ja teostama kõiki toiminguid, mis on vajalikud AS-i tegevuses.

4. Külavanemate statuudist

Volikogu aseesimees TIIT ROONE tutvustas külavanema statuudi projekti. Arutati, mida tuleks külavanemate tegevuses reguleerida: ametiaja pikkust, kohustusi, õigusi jne.

Volikogu arvamus: Külavanema statuudi projekt ei ole veel vastuvõtmiseks valmis. Projekti tutvustavad küldes külavanemad.

5. Avinurme Vallavolikogu 25.03.2004.a. määruse nr 34 "Avinurme Vallavalitsuse (ametiasutusena) palgatingimuste ja palgamäärade kinnitamine" muutmise

O t s u s t a t i: Muuta Avinurme Vallavolikogu 25.03.2004.a. määrust nr 34 "Avinurme Vallavalitsuse (ametiasutusena) palgatingimuste ja palgamäärade kinnitamine" Lisa 1 palgamäärade osas alljärgnevalt:

Raamatupidaja	4000 – 8000 krooni
Noorsootöötaja	3000 - 5000
Heakorratöötaja	2690 - 4000
Koristaja	2690 - 4000

6. Avinurme Vallavolikogu 25.03.2004.a. määruse nr 33 "Avinurme Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamise aluste ning palgamäärade kinnitamine" muutmise

1. Muuta Avinurme Vallavolikogu 25.03.2004.a. määrust nr 33 "Avinurme Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamise aluste ning palgamäärade kinnitamine" Lisa 1 punkti 5 palgamäärade osas alljärgnevalt

Ametikoht	Palgamäära vahemik
Avinurme Lasteaia juhataja	5000-7000 krooni
Avinurme Kultuurikeskuse juhataja	5000-7000
Avinurme Soojuse juhataja	6000-9000
Avinurme Vee-ettevõtte juhataja	6000-9000
Majandusjuhataja	4000-7000
Infojuht	4000-7000
Kasvataja	3600-6600
Lasteaia õpetaja	3600-6600
Õpetaja abi	2690-4000
Kunstiline juht	3500-6000
Sekretär	3000-5000
Varahoidja	2690-4000
Raamatukoguhoidja	2690-5000
Heakorratöötaja	2690-4000
Kokk	3000-6000
Kõõgitooline	2690-4000
Koristaja, majahoidja	2690-4000
Remonditöoline, tehniline teenindaja	2690-5000
Klienditeenindaja	2690-5000

7. Avinurme valla eelarve I lugemine

Eelarve I lugemine lõpetati külde ülekaaluga tuludest summas 900 610 krooni.

17. veebruaril 2005

1. Vallavara müügist

Avinurme vald on õigustatud subjekt kolme päritud talu osas. Kõrvemetsa külas asub Loima m-ü ning Kaevussaare külas asuvad Ummetsa talud. Võimalused: müüa nõudeõigus kohalikule FIE-le, kes tegeleb põllumajandusliku tootmisega, või maad mõõta, kinnistada ja siis müüa avaliku enampakkumise korras.

Liikmete arvamus: Selgitada välja, kas kohalike inimeste seas on huvi. Maad ja metsad hinnata, et tekiks arusaamine, kui palju nimetatud maad võivad maksta.

2. Toimus vallaelarve II lugemine

3. Kinnitati Avinurme valla munitsipaalooli pedagoogide töötasustamise alused 2005. aastal.

1. Tarifitseerimisnimekirja.

1.1. Õppeaasta alguses koostab kooli juhtkond tarifitseerimisnimekirja, mille aluseks on riiklik õppekava, arvestades kooli õppekava ja õpetajate kvalifikatsiooni.

1.2. Direktoril on õigus teha õppeaasta jooksul tarifikaatsioonis muudatusi, millest teavitab ühe nädala jooksul kooli omanikku.

2. Õpetajate ja koolijuhtide palga alammäärad

	põhikoolis	keskkoolis
Nooremõpetaja	5885.-	6415.-
Õpetaja	6281.-	6846.-
Vanemõpetaja	7139.-	7781.-
2.2. Pedagoogide kvalifikatsiooninõuetele vastava keskeriharidusega õpetaja palga alammäär	põhikoolis	keskkoolis
Nooremõpetaja	5137.-	5600.-
Õpetaja	5478.-	5970.-
Vanemõpetaja	5885.-	6415.-
2.3. Mittepädagoogilise haridusega õpetaja, kelle kvalifikatsioon ei vasta pedagoogi kvalifikatsiooni nõuetele, palga alammäär põhikoolis		
Kõrgharidus	4180.-	
Kesk- ja keskeriharidus	3619.-	

2.4. Koolijuhtid

Alla 70 õpilasega põhikooli direktor	7139.-
121-300 õpilasega keskkooli direktor	9713.-
301-600 õpilasega keskkooli direktor	10 972.-

2.5. Direktori asetäitja õppe- ja kasvatusalal palgaaste on 10-15% madalam direktori palgaastmest.

3. Lisatasude maksimine.

Klassijuhataja ülesannete täitmise eest makstakse lisatasu järgmiselt

3.1. Pedagoogilise kõrgharidusega põhikooli ja gümnaasiumiastme õpetajatele:

Nooremõpetaja	880.-
Õpetaja	946.-
Vanemõpetaja	1067.-

Pedagoogilise keskeriharidusega põhikooli ja gümnaasiumiastme õpetajale 825.-
Pedagoogilise eriharidusega põhikooli ja gümnaasiumiastme õpetajale 781.-

3.2. Direktoril on õigus määrata aasta eelarves töötasudeks ettenähtud summa piires:

3.2.1 Lisatasusid täiendavate tööülesannete täitmise ja nõutavast tulemuslikuma töö eest.

3.2.2 Ühekordseid erieesmärgilisi toetusi ja lisatasusid, kusjuures kooli kõikidele töötajatele ühesuguse põhimõtte alusel.

3.2.3 Punktis 3.2 nimetatud täiendavate tööülesannete täitmise ja nõutavast tulemuslikuma töö eest lisatasu maksimise määraks kuus on kuni 50 % tema ametikoha palgaastmele vastavast kuupalgamäärast.

4. Asendustundide tasustamine

Asendustunnid määrab direktor kokkuleppel pedagoogiga.

4.1. Asendustundide tasu arvutamisel lähtutakse asendustundide arvust ja asendusõpetaja palgamäärast.

4.2. Tunnipalga arvutamisel lähtutakse kuu keskmisest töötundide arvust. Kuu keskmine töötundide arv on sõltuvalt üldtööaja pikkusest järgmine:

40-tunnise üldtööaja puhul	168,6
35-tunnise üldtööaja puhul	147,7
30-tunnise üldtööaja puhul	126,5
22-tunnise üldtööaja puhul	93,1

5. Õpetajate koormusnorm ja üldtööaeg nädalas

5.1. I kuni IX klass: õpetajal normkoormus 22 t ja üldtööaeg 35 tundi nädalas

X kuni XII klass: õpetajal normkoormus 22 t ja üldtööaeg 35 tundi nädalas

5.2. Direktori ja tema asetäitja õppe- ja kasvatusalal üldtööaeg on 40 tundi nädalas.

6. Teiste pedagoogiliste töötajate töö tasustamine

6.1. Logopeedi, kasvataja, ringijuhhi, huvijuhhi, ettevalmistusrühma õpetaja, õppe-meistri ja treener-õpetaja töö tasustatakse võimalusel samadel põhimõtetel õpetajaga.

6.2. koormusnormid ja üldtööajad:

1. Logopeed	22 tundi	35 tundi nädalas
2. Ringijuhht	22 tundi	35 tundi nädalas
3. Kasvataja	30 tundi	35 tundi nädalas
4. Huvijuhht		40 tundi nädalas
5. Treener-õpetaja	22 tundi	35 tundi nädalas
6. Ettevalmist.rühma õp.	22 tundi	35 tundi nädalas
7. Infojuht		40 tundi nädalas

4. Avinurme valla jäätmekava I lugemine

Volikogu tutvus jäätmekava projektiga, õigusakti vastuvõtmiseks on veel tarvis eelnõud oluliselt täiendada.

5. Vallale laenu võtmisest

O t s u s t a t i: Taotleda AS Emajõe Veevärk aktsiate emiteerimiseks SA Kesk-

konnainvesteeringute Keskus laenu 2 miljonit krooni. Laenu pikkus 20 aastat, maksepuhkus 8 aastat.

6. Vallavanema puhkuseavaldus

O t s u s t a t i : Lubada vallavanem Indrek Kullam puhkusele 17.-28. märtsil k.a. Vallavanema kohusetäitja maanõunik Arvi Liiv.

3. märtsil 2005

1. Avinurme Lasteaias vanemate poolt kaetava osa kinnitamine

O t s u s t a t i : Kinnitada õppevahendite kulu vanemate poolt kaetava osa määra lapse kohta 40 krooni kuus.

2. Kinnitati 2005.a. vallaelarve.

Eraldati tegevustoetused:

EELK Avinurme kogudus 15 000.-, Spordiklubi Forte 25 000.-, MTÜ Avijõe Selts 41 500.-, SA Mustvee Tervis 5000.-, Alutaguse Koolispori Ühing 71 080.-

3. Kinnitati haridus- ja kultuuritöötajatele palkade ühtlustamiseks arvestatud eraldiste jaotus summas 125 000.-

Avinurme Keskkool	18 750.-
Avinurme Lastepäevakodu	62 500.-
Noorsootöö	6 250.-
Avinurme Kultuurikeskus	18 750.-
Avinurme Raamatukogu	12 500.-
Ulvi Raamatukogu	6 250.-

Vallavalitsuses

1. veebruaril 2005

1. Tagastati Merike Lahe ja Ülla Maide kaasomandisse Vahemetsa talu Alekere külas.

2. Maksti välja matusetoetus 400.-

3. Maksti välja sünnitoetus 3000.- kolmele lapsevanemale.

4. Väljastati kasutusluba Kõveriku külasse ehitatud mastalajaamale ja 0,4 kV õhu- ja kaabelliinidele. Loa taotleja OÜ Jaotusvõrk.

11. veebruaril 2005

1. Kinnitati katastriüksuse piirid ja anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks: Ületee maaüksus Alekere külas. Omanik Hannes Kool.

2. Maksti välja matusetoetus 400.-

3. Anti nõusolek vaba metsamaa erastamiseks:

Kopli maaüksus Tammessaare külas. Omanik Elly-Irene Tamm.

4. Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks:

Saare maaüksus Maetsma külas. Omanik Eevi Saar;

Metsa maaüksus Maetsma külas. Omanik Elsa Läänemets.

5. Pikendati talude tagastamise eeltoimingute tähtaega kuni 1.septembrini 2005:

1. Meedi Leppik	Västriku talu nr 552
2. Margus Kaljumäe	Otsa talu nr 556, 570, 580
3. Estra Aun	Tagavälja talu nr 651, 290
4. Ene Erapart	Mäe talu nr 282
5. Lydia Reisenbuk, Tiiu Jalak, Ants Jalak	Tooma talu nr 156, Metsara 129
6. Tiiu Paju	Tolmu talu nr 295
7. Arnold Kolli	Lombi talu nr 235
8. Maimu Maurus	Lombi talu nr 236
9. Jaan Taberland, Tiina Tooming	Kubja talu nr 253
10. Evald Kalavus	Litsemäe talu nr 252
11. Heldur Saarmets	Kruusaugu talu nr 164
12. Aino Palmi	Talu nr 577, 576
13. Linda Ottmaa pärijad	Vahemetsa talu 520
14. Kalle Aasoja	Talu nr 498, 501
15. Kalju Koppel	Teeääre talu nr A 594
16. Vallavalitsus	Ummetsa talu 568, 569, Loima 650
17. Mati Matso	talu nr 457
18. Meelis Mägi, Aivo Mägi, Mare Vilberg, Valve Teder	Liivaku nr 181
19. Vello Sillamaa	Lombi 237
20. Eino Kallavus pärijad	Ülejõe 612
21. Ernst Tammik pärijad	Talu nr 52
22. Helvi Bärtelson, Laine Pihlak pärijad	Väljaotsa nr 272
23. Henn Pärn pärijad	Tooma nr 120
24. Evald Lauringson pärijad	Kubja nr 162
25. Marta Metsoja pärijad	Otsa nr 166

21. veebruaril 2005

1. Registreeriti majandustegevuse registris FIE Signe Ott'i massaažiteenus osutamine Võidu tn 8, OÜ Teenus hoones.

2. Kinnitati katastriüksuse piirid ja anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks: Laduniidu maaüksus Maetsma külas. Omanik Arvi Liiv.

3. Maksti välja sotsiaaltoetused:

Prillide toetus	700.-
Kriisiabiraha	500.-

4. Määrati munitsipaalomandisse taotletavate maade suurused, piirid ning maa kasutuse sihtotstarve:

Põllu tn 14a - Avinurme puhasti maa-ala 30760 m²

Võidu tn 28a - Avinurme võitõustuse pumbamaja maa-ala 3163 m²

5. Anti nõusolek vaba metsamaa erastamiseks:

Seljaku maaüksus Paadenurme külas. Omanik Ervin Koppel.

Ojaristi maaüksus Paadenurme külas. Omanik Ervin Koppel.

6. Kinnitati nõudeõigusest suurema pindalaga õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamisel Liivaku talu nr 184 suurema pindala riigile tasutava võla suurus.

9. märtsil 2005

1. Registreeriti majandustegevuse registris:

Janirek Markenting OÜ kauplemine ja toitlustamine Avinurme pütilaadal.

OÜ Robin Wood Trading kauplemine Raja poes Võidu tn 5.

2. Anti nõusolek Vadi külas asuva Allika maaüksuse erastamiseks. Omanik Vello Hutrov.

3. Kinnitati 2005.a. Avinurme Keskkooli ja Avinurme Lasteaia õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta alljärgnevalt:

Avinurme Keskkool	6 298.80 krooni;
Avinurme Lasteaed	19 032.60 krooni.

14. märtsil 2005

1. Määrati sotsiaaltoetused:

Kriisiabiraha	700.-
Sünnitoetus	1000.-
Küttepuidetoetus	500.-
Prillitoetus	200.-
Eriabivahendi ost	450.-

2. Anti nõusolek maa riigi omandisse jätmiseks:

Änniksaare külas asuv maaüksus M 1, pindalaga 10,45 ha
Tammessaare külas asuv maaüksus M 6, pindalaga 18,80 ha
Vadi külas asuv maaüksus M 9, pindalaga 6,41 ha
Vadi külas asuv maaüksus M 10, pindalaga 5,98 ha
Vadi külas asuv maaüksus M 11, pindalaga 5,20 ha
Vadi külas asuv maaüksus M 12, pindalaga 11,99 ha
Maetsma külas asuv maaüksus M 13, pindalaga 9,43 ha
Paadenurme külas asuv maaüksus M 17, pindalaga 8,63 ha
Paadenurme külas asuv maaüksus M 18, pindalaga 18,20 ha
Paadenurme külas asuv maaüksus M 19, pindalaga 7,19 ha
Paadenurme külas asuv maaüksus M 24, pindalaga 6,47 ha
Paadenurme külas asuv maaüksus M 25, pindalaga 12,09 ha
Avinurme alevikus asuv maaüksus M 20, pindalaga 14,66 ha
Lepiksaare külas asuv maaüksus M 35, pindalaga 2,70 ha
Laekannu külas asuv maaüksus M 41, pindalaga 13,34 ha
Alekere külas asuvad maaüksused M 42, 43, 44, 45, 46, pindalaga 72,58 ha
Laekannu külas asuv maaüksus M 47, pindalaga 14,58 ha
Laekannu külas asuvad maaüksused M 49, 50, pindalaga 42, 53 ha
Laekannu külas asuvad maaüksused M 51, 52, 53 pindalaga 60,76 ha
Laekannu külas asuvad maaüksused M 55, 56, 58, pindalaga 48,65 ha
Laekannu külas asuv maaüksus M 54, pindalaga 1,37 ha
Kõrve külas asuvad maaüksused M 57,59, pindalaga 34,35 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 60, pindalaga 17,74 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 61, pindalaga 10,22 ha
Kõrve külas asuvad maaüksused M 66,67, pindalaga 33,58 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 70, pindalaga 8,11 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 71, pindalaga 2,90 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 72, pindalaga 8,19 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 73, pindalaga 9,84 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 74, pindalaga 5,60 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 76, pindalaga 1,68 ha
Adraku külas asuvad maaüksused M 77,78, pindalaga 33,19 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 80, pindalaga 19,40 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 81, pindalaga 9,45 ha
Adraku külas asuvad maaüksused M 82, 83, 84, 85, 87, pindalaga 90,67 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 88, pindalaga 27,35 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 89, pindalaga 0,68 ha
Adraku külas asuv maaüksus M 90, pindalaga 1,40 ha
Kõrve külas asuv maaüksus M 91, pindalaga 5,60 ha
Maetsma külas asuv maaüksus M 92, pindalaga 2,18 ha
Maetsma külas asuv maaüksus M 93, pindalaga 4,26 ha

3. Väljastati kasutuslood Võidu tn 30 ja Ülejõe tn 15 asuvatele hoonetele, seoses ehitiste kasutamistotstarbe muutumisega.

4. Väljastati ehituslood:
Jaak Saaremäele Maetsma külas asuva taluhoone ehitamiseks;
OÜ Jaotusvõrk Änniksaare ja Kaevussaare külasse elektri õhuliinide ehitamiseks ja mastalajaama paigaldamiseks.

5. Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks:
Uueraja maaüksus Laekannu külas. Omanik Lii Tooming

6. Registreeriti majandustegevuse registris:
OÜ Riveruud kauplemine Maali poes Pärnikul;
AS Eesti Post kauplemine Avinurme postkontoris.

Kultuurisõnumeid

NAISKOOR 15

Avinurme naiskoor 2004.a. üldlaulupeol Gustav Ernesaksa kju juures.

Esmakordselt esines Avinurme naiskoor 24. veebruaril 1990 Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud hommikupalvusel. Sestpeale on kontserte üsna tihedalt olnud. Väikesemate esinemiste kõrval on osaletud laulupidudel küll Tallinnas, Tartus, Rakveres, samuti ESTO'96 laulu- ja tantsupeol. Kontsertreisidel on käidud Soomes ja Rootsimaal. Iga viie aasta järel on korraldatud tasemel juubelkontsert. 2003. aastal ilmus naiskoorilt CD-plaat.

Praegu on kooris 44 lauljat. Koori on juhatanud Tiiu Veisner, Viuu Tooming, Elo Kaarepere, Lii Tooming, klaveril saatnud Urve Tooming ja Lilian Pärtna. Solistina on

üles astunud Mirle Veisner, Lii Tooming ja Helena Tooming.

15. aastapäeva kontserdil 19. veebruaril juhatas koori dirigent Maris Laht.

Eesti Naislauluseltsi 10. aastapäeva puhul korraldatud vabariigi naiskooride võistulaulmisel 13. märtsil Tallinnas sai Avinurme naiskoor 18 salenud koori seast eripreemia kui **parim maakondade naiskoor. C-kategooria kooridest** tunnistas Avinurme lauljad aga Kose-Uuemõisa naiskoori ja Tartu Ülikooli vilistlaskoori järel **III koha vääriliseks.**

Laululusti ja edu edaspidisekski!

AIME SALMISTU

MEESKOOR – LAUREAAT 2004

Avinurme Vallavalitsus koos volikogu kultuuri- ja hariduskomisjoniga esitas Ida-Virumaa kultuuripreemia 2004 kandidaadideks loomepreemiale **Valve Kuke** kodu-uurimusliku raamatu „Aga küla jäi...“ eest, lootuse preemiale **Helena Toominga** - Avinurme Keskkooli õpilase eduka laulusolistina, elutöö preemiale **Heiki Kalause** – Avinurme puhkpilliorkestri kapellmeistri, ja rahvakultuuri edendaja preemiale **Avinurme meeskoori – dirigendil Urve Tooming ja Elo Forsel.**

Laureaadiks tunnistas AVINURME MEESKOOR ja seda igati teenitult. Juba 21 aastat on kõlanud meeste laul. Praegu

laulab kooris 27 meest. Kuna maakonnas tegutseb ainult kaks meeskoori, on seda suurem heameel, et meie väikeses vallas meeskoor vapralt vastu peab.

Tänuks laureaadile andsid maavanem, IVOL ja Eesti Kultuurkapitali Ida-Viru ekspertgrupp üle tänutunnistuse, seinaplaadi, raamatu „Kaunis kodu“ ja 3000 krooni rahalist preemiat. Avinurme Vallavalitsus premeeris mehi samuti 3000 krooniga.

Soovime, et osutatud tunnustus pole üksnes autasu, vaid ka stiimul, et edasi areneda. **Siiras tänu teile, koorijuhid ja lauljad!**

AIME SALMISTU

VI PÜTILAAT TULEKUL

Avinurme VI pütilaat peetakse nagu ikka jaanilaupäeval, 23. juunil. Seekord on laada deviis: KUNI SU KÜLA VEEL ELAB, ELAD SINA KA!

Laada korraldajatena lõövad niisiis Avijõe Seltsi kõrval agaralt kaasa ka külade esindused ning vallavalitsuse rahvas. Mõnel korral on juba ühiselt koos käidud ja laadaplaane arutatud.

On tõenäoline, et rahvast tuleb naeruta-

ma vanameister Eino Baskin ja kirikus laulab Tõnis Mägi. Loota on, et huvilised saavad taas näha unikumautosid.

Pärast laada lõppu saab ühiselt vaadata Hugo Raudsepa tuntud külakomöödia „Mikumärdi“ järgi lavale seatud vabaõhuetendus, kus avinurmelastest isetegevuslastele on lavastamisel abiks Malle Pärn.

Täpsemat laadainfot jagame juunikuul alguse vallalehes.

L.K.

Olen sündinud 14. aprillil 1928 Ida-Virumaal (endine Tartumaa) Avinurme vallas Maetsma külas talupidaja perekonnas. Minu elukäik on olnud väga eripalgeline ja sündmusterohke. Olen sündinud ja algselt koolis käinud esimese Eesti Vabariigi ajal, nõukogude vene esimese ja saksa okupatsiooni perioodidel ning kõige pikemaajaliselt õpitud-töötanud Teise maailmasõja järgses okupeeritud nõukogude Eestis. Lõpuks jõudnud ära oodata Eesti taasiseseisvumise 1991. aastal.

Rohkesti on räägitud-kirjutatud sellest, et inimene saab oma edasiseks eluks palju kaasa lapsepõlvest ja kodust. Peatun lühidalt oma põlvnemisel ja kodutalu rajamise ajaloolistel sündmustel, samuti jagan isa mälestusi Eesti Vabadussõjast.

Minu vanemate ja esivanemate põlvnemine ulatub kaugesse Põhjasõja järgsesse ajajärku. 1816. a. hingede revisjoni andmetest nähtub, et Adraku külas elas Hanso talu peremees (oletatav sünniaasta 1750), kelle perekonnas sündis 1776 poeg Tomas. Hanso Tomase poja poeg Josepi Tomas sündis 1824. Täisealiseks saades asus ta tööle Avinurme mõisa ja paigutati elama mõisa Avijõe äärsesse Maetsma asunduskülas, kus ta abiellus An'e nimelise tütarlapsiga (sünd.1826). Pärast pärisorjuse kaotamist Liivimaal 1819 hakati alates 1823. a. inimestele perekonna- või priinimesid panema. Sellest ajast alates on minu vanavanaisa Josepi Tomase nimele lisandunud perekonnanimi Jallakas. Pole teada, kas Tomas valis ise selle nime või panid talle nime registreerijad. Edasiselt on ta Josepi Tomas Jallakas või lihtsalt Tomas Jallakas. Tomase perekonnas sündis 6 last, kaks poega ja neli tüdrukut.

1848. a. talurahvaseadus ja selle 1860. a. täiendused võimaldasid mõisamoonaakatele (tööliste) hakata mõisa maadest välja mõõtma ja pikaajalise ostu-müügilepingu alusel välja ostma talukrunte. Avinurme mõisa tööliste hakati vähe kasutusel olevatest ääremaadest krunte välja mõõtma alles 1870. a. paiku. Mitmed mõisatöölised, ka Tomas Jallakas, avaldasid soovi talu rajamiseks ja krundi väljamõõtmiseks. Mõisavalitseja koos maamõõtjatega otsustas laiendada Maetsma küla põhja-kirde suunas Avijõe piirkonnas. Nimetatud maa-ala oli vähe kasutatud leidnud liigniiskuse ja võsastatuse tõttu. Ala läbisid mõned kõrgemad moreenseljandikud, mida mõõda oli kunagi rajatud ka Avinurme-Lohusuu maantee. 1872 alustati siin taludele maade väljamõõtmist.

Tomase talu maavaldus kujunes väga ebakorrapäraseks ja paiknes kahel pool maanteed. Maade põhimassiiv asus Avinurme - Lohusuu maantee ja Avijõe vahelisel alal. Talu üldpind oli ca 45 ha, kuid kasutamiskõlblikku maad vaid 1-1,5 ha. Maad läbis ka lõuna-põhjasuunaline oja, mis pöördus itta ja suubus talu maade piires jõkke. Kõrgemal liivaseljandikul kasvas peale leppade ka kaski ja saarepuid. Kui sinna taluhoonete tarvis koht rajati, selgus, et paik kujutab endast ümbruse suhtes kaunist saarekest. Kas talu nimi ongi alguse saanud „kaunist saarekestest“ või saarepuuvõsast, kuid peagi oli Kaunissare talu nimi üldtuntud.

Kuna mõisa poolt soodustati taluhoonete ehitust, siis oli lubatud palke lõigata mõisa Kiisa küla teeäärsest metsast. Kõigepealt püstitati kividest alusele rehetuba suure raudkivist ahju ja

Mälestusi olnust 1.

KALJU JALAKAS

partega. Rehetoa keskse osa palksein oli kõrgem, lagi oli kaetud ümarpuiduga ja muudetud soojapidavaks savikattega. Reheahju taga oli väike "puhas tuba". Põrandad kaeti vedelaks tambitud savikihiga, mis tasandati ja mis kuivades kõvaks aluseks muutus. Hoone põhjapoolse otsa olid veel väike karjalaut ja aganik. Rehetoa ahjul korstnat ei olnud, suits väljus seinas olevate avade kaudu. Katuse ümarpuidust roovitis oli kaetud rukkioõlgedega ja moodustas õlgkatuse. See oli tüüpiline tolleaegne ühise katuse all olev taluhoone. Lõunapoolset elamusa ei jõutud veel valmis ehitada, kuna pereisa Tomase tervis pidevalt halvenes ja ta suri aastal 1875. Perel tuli samal aastal kolida pooleliolevasse hoonesse.

Tomase peres oli kaks poega, Mihkel (sünd.1858) ja Jaan (1868) ning tütre Kadri (1856), Mari (1861), Leen (1863) ja Kai (1866). Tavapäraselt jäi perekonna vanemale pojale kohustus isa tegevust jätkata. Mihkel oli alles 17aastane ja pidi selle raske ülesande võtma enda kanda. Talu maad võimaldasid esialgu pidada 1-2 lehma, et perekonda kuidagi ära toita. Kevadise suurvee ajal ujutas oja ümbruse suureks veeväljaks, nii et raske oli talust välja saada. Oli vaja jätkata eluruumide ehitamist hoone lõunapoolsesse otsa. Järgneva 5-6 aasta jooksul jõuti nii kaugele, et võis elumajja sisse kolida. Siin oli suurtuba, kaks magamistuba ja köök. Elumaja osal oli ka korsten peal. Järgmist ehitistena valmisid viljaait ja raudkivist vundamendiga suurem karjalaut koos hobusetalli ja heinaküüniga.

Kuna talu sissetulekud olid väikesed ja ehitustegevus vajas raha, siis tuli leida teisi võimalusi sissetulekute saamiseks. Samaaegselt talude väljaehitamisega hakkas ka linnades arenema ehitustegevus, mis nõudis hulgaliselt puitu. Tekkisid puiduärimehed ja kokkuostjad. Mihkel ostis mõisa ja eraisikute käest metsatükke, töötas need palkideks, vedas metsast välja ja müüs kokkuostjatele. Tavaliselt veeti palgid talvel Avijõe äärde ning kevadise suurvee ajal parvutati jõge mööda Lohusuusse, kust mööda Peipsi järve toimetati palgid linna saeveskitesse. Õpiti ka puunõude valmistamist. Kuna külas oli puunõude valmistajaid pea igas peres, siis piirdus see tegevus põhiliselt oma talu vajaduste rahuldamisega.

Eeskujuks võttes mõisa hoonete ehitust kasutasid paljud talunikud karjalautade ja aitade ehitamiseks lõhutud graniitkive. Probleemiks oli lubi, mida kasutati müüritise või seina ehitamisel sidematerjalina mõrdis. Hea kustutatud lubja valmistamine võttis pikka aega ja hind oli kõrge. Mihkel oli avastanud talu maade keskel paekiviseljandiku, millest oli võimalik lupja põletada. Ta otsustas ehitada lubjapõletamisahju. Abijõududeks võeti Lohusuust vene rahvusest ehitusmehi, kes meisterdasid osaliselt maa sisse sõõrikujulise raudkivivooderdisega ahju. Selle ülaosa kattis neljakandiline katuse. Süvend täideti paekividega ning kuumutamist alustati alt võlvitud ahju põlemiskambriks selleks varustatud meetripikkuste küttepudega. Kaks nädalat oli pidevalt tugev tuli ahjus. Paekivid kuumenesid ja muutusid punaseks nagu hõõgav raud, siis

pikkamisi helevalgeks ja hakkasid murenema. Nüüd oligi lubi valmis. Mälestuste järgi olevat juba 1882. a. Lohusuu kiriku ehitamisel kasutatud Kaunissaares põletatud lupja.

Kuna siinsamas kõrval oli Avijõgi, otsustas Mihkel ehitada ka vesiveski. 21. aprillil 1901 esitati Avinurme vallakohtule kinnitamiseks järgmine naabertalunikega kokkulepe: "...oleme kokku leppinud, et Maetsma küla taluperemees Mihkel Jallak Tooma p. võib Avinurme jõe peale, mis tema krundist läbi jookseb, oma krundi peale üks jahujahvatamise vesiveski ja saeveski ehitada ja lubame sellega rahul olla, et Mihkel Jallak oma tammegea vett võib tõsta nõnda kõrgele kui tarvis on..." Suuri raskusi oli vajaliku suuruse ja võimsusega turbiini muretsemisel. Kui turbiin saadi, õnnestus jahuveski käima panna. Saekaatri soetamine ja paigaldamine veski teisele korrusele võttis veel aega. 1911-1912 sai veski lõpuks valmis. Tolle aja võimalusi arvestades oli see väga suur saavutus.

29. mail 1888 kosis Mihkel endale naiseks Maetsma kõrtsipidaja tütre Elisabethi.

Peres sündis kolm last: Karl-Richard (13.02.1892), Johannes (6.02.1899) ja tütar Alide (10.12.1904). Karl õppis 1901-1905 Maetsma 4kl. Algkoolis ja jätkas õpinguid aastani 1909 Lohusuu Ministeriumikoolis, omandades praeguse mõiste järgi keskhariduse. Tol ajal oli selle haridusega võimalik töötada isegi kooliõpetajana. Karlist tahtis Mihkel saada enda töö jätkaja, aga Johannesest pidi saama haritlane, kes suudaks ülalpidamist teenida väljaspool talu. Pärast algkooli saadeti ta Gatšinasse Aleksander Jõgi juurde, kes oli perekonna sugulane ja töötas seal õpetajana. Lõpetanud gümnaasiumi, astus Johannes Gatšina Kadettide Kooli, mis küll sõja tõttu jäi lõpetamata.

Puhkenud sõda ja revolutsioon ei võimaldanud Mihklil kõiki plaane teoks teha. Lisaks viis 1912 levinud tähniline soetõbi hauda nii tütar Alide kui ka ema Elisabethi. See oli Mihklile ja kogu perele väga suur kaotus. Õnneks oli veel tervise juures ja töövõimeline Mihkli õde Mari, kes võttis perenaise kohustused enda kanda.

Vanem poeg Karl oli jõudnud meheikka ja tublilt oma isa abistanud nii veski ehitamisel kui ka lubjapõletamisel ja metsaäri korraldamisel. Maetsma külas oli sel ajal palju teathtelisi noori, edukalt tegutsesid näitering ja laulukoor. Karl ja Johannes võtsid kõigest aktiivselt osa. Ent 1914 puhkenud maailmasõda hakkas oma mõju avaldama ka siinmail. Hulga mehi mobiliseeriti sõjaväkke. Karl kui vanem poeg ja talu pärija oli esialgu pääsenud, kuid riindeolukorra halvenedes tuli ka temal minna Riia linna alla kaitsekraave kaevama. Olukord oli raske, sakslased tungisid kõvasti peale ja vene poolel oli suur korralagedus. See võimaldas haigestumise ja altkäemaksu andmisega tulema saada.

Maetsmas oli Karl silma heitnud Uuetalu tüdrukutele Almale ja Marie-Lisettele. Kodune olukord oli raske, isa Mihkel haige ja noorperenaist väga tarvis. 11. mail 1915 abiellus Karl-Richard Marie-Lisette Kasega (sünd. 3.06.1896). Kuna sõda kestis, ei saanud Karl pikalt kodus olla ja ta võeti uuesti sõjaväkke. Teenistus jätkus Peterburis sõjaväe raudtee-

ešelonide saatemeeskonnas. Sõita tuli väga pikki vahemaid Arhangelskist Odessani. Ikkagi oli see tunduvat parem kui rindel viibimine. Puhkenud Vene revolutsioon ja segadused sõjaväes 1917 võimaldasid taas koju tulla. Ka vend Johannes saabus Venemaalt koju tagasi.

Venemaa lüüasaamine Esimeses maailmasõjas ja alanud revolutsioon võimaldasid sakslastel Eesti okupeerida. 1917 oktoobris jõudsid sakslased Eesti läänesaartele, kuid enne, kui nad jõudsid Tallinna, kuulutasid Eesti rahvuslased seal 24. veebruaril 1918 välja Eesti Vabariigi. Eelnevalt oli Venemaa Ajutine Valitsus andnud loa koondada tsariarmee teenivad eesti soost sõdurid ja ohvitserid Eestisse, et moodustada seal piiratud koosseisuga eesti polk. See oleks aidanud takistada sakslaste sissetungi Eestisse. Sakslaste sissetuleku ajal moodustatud eesti polk asus Haapsalus.

Vene vägede vastupanuvõime oli väike ning erilist vastupanu sakslastele ei osutatudki. Vaatamata sellele võtsid sakslased eestlasi kui nende vastu sõdinud tsariarmee sõjaväelasi ja suhtusid eestlastesse kui vastase sõjavangidesse. Eriti hoiti silm peal ohvitseridel. Sellest tingitult hajutas ohvitserkond end maapiirkondadesse ja pidas omavahel salajast sidet. Sõdurid lihtsalt tulid koju ja jätkasid oma igapäevaseid tegemisi kodutalus. Ka Kaunissaarde, minu kodutalu saabus kaks endist tsariarmee ohvitseri, kes varjasid end saksa okupatsioonivõimude eest. Ajad olid väga segased, puudus kindel riiklik kord, palju oli kuritegevust ja röövimisi, eriti maapiirkondades. Enda kaitsmiseks hakati kohetel moodustama relvastatud kaitsesalku, millest hiljem moodustus Kaitseliit.

1918. aasta novembris puhkes Saksamaal revolutsioon. Keiser Wilhelm II kukutati troonilt ja saksa okupatsioon Eestis varises. Seda ära kasutades alustas omakorda Eesti Vabariigi valutamist vene punavägi Narva suunal.

Vaatamata Venemaal toimuvale kodusõjale otsustas nõukogude vene valitsus taastada oma endised piirid lääne suunas. Sõjaohu suurus ja tõsisid selgus Eestis sedamööda, kuidas siia jõudsid andmed vene vägede koondamisest ja ettevalmistusest piiri taga. 22. novembril 1918 sai teoks esimene kallaletung Narvale. See löödi saksa vägede poolt edukalt tagasi. Ka Pihkva suunast oli iga hetk oodata venelaste takistamatut sissetungi.

Samal ajal tegi Saksa väejuhatuse ettevalmistusi Eestist lahkumiseks. Eesti Ajutine Valitsus otsustas relvaga kaitsta Eesti riiklikku iseseisvust. Kuid Ajutine Valitsus sattus kohe alguses suurtesse raskustesse, mida põhjustas riigis valitsev olukord – rahva meeoleolu langus seoses sõjaohu- ga, saksa okupatsioonivõimude poolt tehtavad takistused ja kohalike kommunistide võimuhaaramise püüded.

Meie rahva õnneks ja auks leidis sel raskel silmapilgul julgeid ja kindlaid mehi, kes ei kõhelnud kallaletungijatele vastu astumast. Varem vene polkudes ja hilisemas eesti polgus teeninud ohvitserid, allohvitserid ja sõdurid, kes saksa okupatsiooni ajal olid sunnitud laiali minema, hakkasid uuesti organiseeruma juba okupatsiooni ajal. Hakati moodustama kohapealseid salajasi Kaitseliidu üksusi. Tartumaal oli peamiseks Kaitseliidu organiseerjaks leitnant Julius Kuperjanov, Avinurmes lipnik Gustav Jalak.

Järgneb

Kultuurikalender

9. aprillil k. 19.00 Avinurme Kultuurikeskuses kultuurimaja 95. AASTAPÄEVA tähistamine. Üles astuvad endised, praegused ja tulevased taitlejad. Meeleolukat salongimuusikat pakub Meeme Saarevälja TRIO, tantsumuusikat Tarmo Alavere ansambel ja Roela naisansambel ning ansambel TEST. Pääsmed 25.- ja 15.-

16. aprillil k. 19.00 Avinurme Kultuurikeskuses Tammsaare Teatrilt Jaan Tätte näidend PALJU ÕNNE ARGIPÄEVAKS! Pääsmed 50.- ja 25.-

18. aprillil k. 13.00 Avinurme Kultuurikeskuses Horre Saluste Lasteteater etendusega VÄIKE MUKK. Pääse 16.-

22. aprillil k. 19.00 Avinurme Kultuurikeskuses DISKO. DJ Kaupo Mitt Tartust. Pääse 25.-

6. mail Ida-Virumaa laste lauluvõistlus LAULUKARUSSELL 2005

8. mail Avinurme Kultuurikeskuses EMADEPÄEVA tähistamine.

14. mail Tudulinna MEMME-TAADI PÄEV. Osalevad Avinurme memmed.

15. mail NELIPÜHADE tähistamine.

28.-29. mail Kosel põlvkondade TANTSUPIDU. Osalevad Avinurme memmed, Ulvi naistantsurühm ja kapell ning Kose tantsijad.

28. mail Jõhvi Mihkli kirikus (ilusa ilmaga kiriku õuel) EELK Jõhvi Mihkli koguduse LAULUPÄEV.

4. juunil Toila laululaval koolinoorte LAULUPIDU, kuhu on kaasatud ka puhkpilliorkestrid.

Aasta ujumisrõõme

Märtsikuus täitus Avinurme ujulal esimene tegevusaasta. Oma ujula on Avinurme taolisele, suurtest keskustest kaugel asuvalle väikevallale kahtlemata suur võimalus, mille tähtsust on vaatamata esilekerkivatele probleemidelegi raske üle hinnata.

Pärast esialgset uudishimu on ujulakülastajate arv küll vähehaaval, aga siiski järjepidevalt suurenenud. Parematel päevadel ja üritustel on olnud üle saja küllastaja, mida nii väikese basseini jaoks on paljuvõitugi. Aasta keskmiseks küllastajate arvuks päevas on ligi nelikümmend ujujat, mis aga omakorda võiks pea poole suurem olla.

Kahtlemata võivad ujula olemasolust kõigepealt meie lapsed. II klassi ujumistunnid kuuluvad kooliprogrammi ja võimalus neid kohapeal läbi viia on suur võit nii vanematele kui omavalitsusele. Ka naabervaldadele, kes seda võimalust kasutavad. Tänu omavalitsusele on ka vanemates klassides osa kehalise kasvatus tunde nüüd ujulas.

Lisaks lastele on valla poolt neljapäeviti soodushinnad ka pensionäridele.

Alates aprillikuust võimaldab vald igal oma valla nelja- ja enamalapselisel perel kahel pühapäeval kuus kella 14.00-15.30 tasuta ujuda ja saunas käia. Ootame selle võimaluse usinat kasutamist!

Oma töötajate tervisesse panustavad ka mitmed töötajad, kes pakuvad vastavalt kokkulepetele oma tööliste tasuta ujulakülastusi. Seni kasutavad seda võimalust kaitseliit, politsei, keskkonnateenistus, OÜ Toompuit ja OÜ Alfrina.

Palju on ujumisvõimaluste ja terviseedendamise nimel töötanud ka ujulapersonal ise. Aasta jooksul on usinalt õpitud ja panustatud nii enda koolitamisse kui terviseedendustöösse. Kogu aasta on töötanud vesiaeroobika rühm. Osavõtjad teavad, et üha paremini läheb nii juhendajal kui kaasalõjajatelgi. Kultuurkapitali toel on toimunud mitu terviseedendusprojekti, kus koolitajateks on olnud oma ala meistrid üle vabariigi. Ujumiskursusi treenerite juhendamisel on olnud ka lastele.

Paraku paljast entusiasmist pikalt ei piisa ja nii ongi suur vajadus ujumistreeneri järele. Seni pole veel õnnestunud leida kedagi, kes tahaks ja jõuaks kas või kord nädalas käia ja ujumistreeninguid läbi viia.

Maikuu toimub veel üks aeroobikapäev, jälgige reklaami! Oleme avatud 15. maini, suvel ujula ei tööta. Kasutage enne kevadtööde algust veel võimalust käia ujulas ja saunas!

Ujula väikese ja tööka kollektiivi nimel

ANNE KALLAVUS

NB! NB! NB!

AVINURME KULTUURIKESKUS
annab rendile kohvikuruumid.

Asjast huvitatuil helistada Aime Salmistule
tel. 33 97 483 või 51 88 125.

Informatsiooni annab ka valla sekretär-asjaajaja Marika Oolberg
tel. 33 97 431.

Avinurme ja Lohusuu valda teenindab politseikonstaabel
ANATOLI BŖSTROV.

Tema vastuvõtt Avinurme Kultuurikeskuse ruumides Võidu t. 9 on
teisipäeviti k. 9.00 - 10.00;
Lohusuu Avinurme tee 39
esmaspäeviti k. 9.00 - 10.00.
Tel. 33 71 468
e-post: anatoli.bostrov@ida.pol.ee

Õnnitleme!

97	AMANDA KULL	3. aprillil
93	ÖILME SPRENK	7. veebruaril
90	ANETTE PUKK	17. aprillil
85	ALIIDE ROHTLA	18. aprillil
80	LEIDA PÄRN	12. mail
75	KALJU PUKK	21. mail
	ERICH TAMMIK	29. mail

Avinurme Vallavalitsus

Lugupeetavad juubilarid-isetegevuslased!

70	LYDIA KUUSTIK	25. mail
	Avinurme rahvatantsurühmast	
65	ÜLO KARO	14. juunil
	Avinurme puhkpilliorkestrist	
60	KRISTA PEDAK	8. mail
	Avinurme naiskoorist	
45	ANDRES KALLAVUS	30. aprillil
	Avinurme puhkpilliorkestrist	

Avinurme Kultuurikeskus

Avinurme Kultuurikeskus õnnitleb

JANNE JUUSET ja
ALO TOOMINGAT

pisitütre sünni puhul

Tänu!

Avaldame tänu Avinurme ja Lohusuu tuletõrjemeeskondadele ja kõikidele avinurmikutele, kes 24. veebruaril meid abistasid ja toetasid.

Piret ja Ivar

Kuulutused

OSTAME kasvavat metsa ja
metsakinnistuid, ka raiutud metsamaad.
Ettemaksu võimalus. Tel 50 695 54
E-mail: metsad@hot.ee

Firma OSTAB paberipuid ja palke. Ka
metsakinnistuid. Tasu kiire, vedu meilt.
Tel 51 157 37; 77 67 354

OÜ Landeker OSTAB kasvavat metsa ja
kinnistuid
hinnaga kuni 120 000 kr/ha.
Tasu kohe!
Tel. 51 104 15; 51 798 66
Faks 6335576